



CAE-068-069-070-071-072 Seat No. \_\_\_\_\_

**B. A. (Sem. V) Examination**

January - 2022

**Economics - Paper - CC - 510**

**(1) Co-Operation**

**(2) History of Economic Thought-I**

**(3) Demography (Optional Paper)**

**(4) Economics Investigation**

**(5) The Constitution of the Republic India-I**

Time : 2.30 Hours]

[Total Marks : 70

**(1) Co-Operation**

- 1 સહકારી પ્રવૃત્તિનો અર્થ, ઉદ્ભવ અને વિકાસ લખો. 18  
અથવા
- 1 સહકારની વ્યાખ્યા આપી તેના સિદ્ધાંતો સમજાવો.
- 2 પંચાયતીરાજ અને સહકારી પ્રવૃત્તિ વિસ્તારથી સમજાવો. 17  
અથવા
- 2 સહકારી પ્રવૃત્તિનો ગ્રામ વિકાસ અને કૃષિ વિકાસનો ફાળો લખો.
- 3 ઓડિટના પ્રકારો સમજાવો અને સહકારી મંડળીની નોંધણીની 18  
કાર્યવાહી લખો.  
અથવા
- 3 સહકારી મંડળીના હિસાબોનું મહત્ત્વ સમજાવી તેની કાર્યવાહી લખો.
- 4 ઈઝરાયલની સામુદાયિક સહકારી પ્રવૃત્તિ વિશે લખો. 17  
અથવા
- 4 બ્રિટનમાં સહકારી પ્રવૃત્તિનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ લખો.

## (2) History of Economic Thought-I

સૂચના : જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 વેપારવાદના લક્ષણો જણાવી વેપારવાદ અને નિસર્ગવાદ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.

અથવા

- 1 પ્લેટો અને એરિસ્ટોટલના આર્થિક વિચારો જણાવો.

- 2 પ્રકૃતિવાદનો ખ્યાલ સમજાવી પ્રકૃતિવાદમાં ખેતીનું મહત્ત્વ સમજાવો. 1

અથવા

- 2 લોક અને ડેવીડ હ્યુમના આર્થિક વિચારોનું વર્ણન કરો.

- 3 એડમ સ્મિથના શ્રમ વિભાજન અને મૂલ્યના સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો. 18

અથવા

- 3 ડેવિડ રિકાર્ડોનો ભાડાનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

- 4 અધિશેષ મૂલ્ય અને મૂડીવાદી કટોકટીની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. 17

અથવા

- 4 બાર્બરા વુટનના સમાજવાદ અને વસ્તીશાસ્ત્ર અંગેના વિચારો જણાવો.

(3) Demography (Optional Paper)

સૂચના : જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 વસ્તીશાસ્ત્રનો અર્થ આપી વસ્તીશાસ્ત્રના અભ્યાસનું મહત્ત્વ સમજાવો. 18  
અથવા
- 1 વસ્તીશાસ્ત્રની વિવિધ વ્યાખ્યાઓ આપી અન્ય શાસ્ત્રો સાથેનો સંબંધ સવિસ્તૃત ચર્ચો.
- 2 માલ્થસનો વસ્તીનો સિદ્ધાંત મર્યાદાઓ સહિત ચર્ચો. 17  
અથવા
- 2 વસ્તી સંક્રમણના સિદ્ધાંતની વિસ્તારપૂર્વક સમજૂતી આપો.
- 3 વસ્તીવિષયક માહિતી મેળવવાનાં મુખ્ય સ્ત્રોત જણાવો. 18  
અથવા
- 3 (A) વસ્તી ગણતરીની પ્રાપ્તિ સ્થાનની મર્યાદાઓ.  
(B) વસ્તી વિષયક મોજણી સંદર્ભે રાષ્ટ્રીય કુટુંબ આરોગ્ય મોજણી વિશે નોંધ લખો.
- 4 ભારતની 2011ની વસ્તી ગણતરીની વિશેષતા વિશે નોંધ લખો. 17  
અથવા
- 4 ભારતમાં 2011ની વસ્તી ગણતરી અનુસાર કુલ વસ્તી, જન્મદર, મૃત્યુદર, વસ્તી વૃદ્ધિદર અને સરેરાશ આયુષ્યની ચર્ચા કરો.

## (4) Economics Investigation

સૂચના : જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે.

1 ગણ દર્શાવતી રીતો સમજાવી ગણના પ્રકારો સમજાવો. 17

અથવા

1 જો  $U = \{a, b, c, d, e\}$ ,  $A = \{b, c, e\}$ ,  $B = \{a, d, e\}$  અને  $C = \{b, c, d\}$  હોય તો  $A \cap C$ ,  $B \cup C$ ,  $A \cap B$ ,  $A \cap (B \cup C)$ ,  $A \cup (B \cap C)$  અને  $B$  મેળવો.

2 સંભાવનાનો સરવાળાનો પ્રમેય વિગતે સમજાવો. 18

અથવા

2 સંભાવનાનો ગુણાકારનો પ્રમેય વિગતે સમજાવો.

3 વિકલનનો અર્થ સમજાવી તેના નિયમો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. 17

અથવા

3 (અ) નીચેનાનું લક્ષ મેળવો. (ગમે તે ત્રણ)

$$(1) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2 + 3x + 5}{x^2 + 2x + 2}$$

$$(2) \lim_{x \rightarrow 4} \frac{x^2 - 3x + 4}{x^2 - 2x - 8}$$

$$(3) \lim_{x \rightarrow 3} (2x^2 + 5)(4x - 7)$$

$$(4) \lim_{x \rightarrow 2} 3x^2 - 4x + 5$$

$$(5) \lim_{x \rightarrow 4} \frac{x^2 - 25}{x - 5}$$

(બ) નીચેનાનું વિકલન ફળ  $\left(\frac{dy}{dx}\right)$  મેળવો. (ગમે તે ત્રણ) 8

$$(1) y = 10x^4 + 5x^3 + 3x^2 - 15$$

$$(2) y = 2x^3 + 5x^2 - 7x + 3$$

$$(3) y = (4x^2 + 2)(3x + 1)$$

$$(4) y = \frac{2x^2 - 1}{3x + 4}$$

$$(5) y = \frac{(3x^2 + 1)}{(5x - 2)}$$

4 વિકલનના અર્થશાસ્ત્રમાં ઉપયોગો સમજાવો.

17

અથવા

4 જો ઈજારદારનું માંગ વિધેય  $P = 20 - 2x$  અને ખર્ચ વિધેય  $C = 2 + 4x$  હોય તો મહત્તમ નફો મેળવવા કેટલું ઉત્પાદન કરવું જોઈએ ? મહત્તમ નફો શોધો.

(5) The Constitution of the Republic India-I

- 1 ભારતીય બંધારણ ઘડનારી સભાનું ગઠન સમજાવી, તેની કાર્યવાહીની માહિતી આપો. અથવા 18
- 1 બંધારણના મહત્વના લક્ષણોની સમજૂતી આપો. 18
- 2 ભારતીય બંધારણના આમુખની મહત્તા દર્શાવો. અથવા 17
- 2 મૂળભૂત અધિકારોની વિસ્તૃત જાણકારી આપો. 17
- 3 રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતોની વિગતે સમજ આપો. અથવા 18
- 3 બંધારણીય વડા તરીકે રાષ્ટ્રપતિની સત્તાઓ વર્ણવો. 18
- 4 રાજ્યસભાની રચના સમજાવી, સત્તાઓની ચર્ચા કરો. અથવા 17
- 4 વડાપ્રધાન સૌથી શક્તિશાળી છે ? આ સંદર્ભમાં તેમની સત્તાઓ અને સ્થાનને મૂલવો. 17